

PEIPSI PÕHJARANNIKU PUHKEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

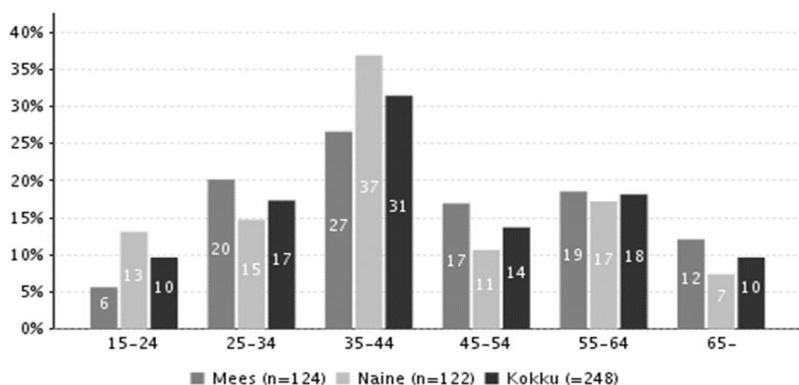
Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Alutaguse rahvuspargi ja Peipsi põhjaranniku puhkeala küllastajauuringu käigus koguti kokku 549 ankeeti, millest 182 Oru pargis ja 66 Alutaguse rahvuspargi territooriumile jäävatel küllastusobjektidel.

Peipsi põhjaranniku puhkeala küllastajauuringu aruanne on koostatud 301 ankeedi baasil. Alutaguse rahvuspargi ja Oru pargi kohta on koostatud eraldi aruanded. Oru pargi näol on tegemist Peipsi põhjaranniku puhkeala koosseisus oleva erilmelise kõrge küllastatavusega küllastusobjektiga.

Tulemused

Peipsi põhjaranniku puhkeala külastajatest oli külastajauuringu andmetel 50% naissoost ja 50% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 29%, keskeriharidusega 43%, keskkharidusega 27% ja põhiharidusega 1% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Puhkeala külastajatest 92% elab Eestis. Lisaks oli külastajaid Lätist, Saksamaalt (2%), Soomest, Leedust ja Poolast (1%), millele järgnesid teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Alutaguse vald (12%), Tartu linn (7%), Tallinna linn, Kohtla-Järve linn (6%), Vinni vald, Narva linn (5%), Jõhvi vald, Mustvee vald (4%), Väike-Maarja vald, Toila vald, Türi vald, Rakvere linn (3%), Pärnu linn, Anija vald, Tartu vald (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Puhkeala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (78%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (15%), üksinda liikujaid oli 7% vastanutest. Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

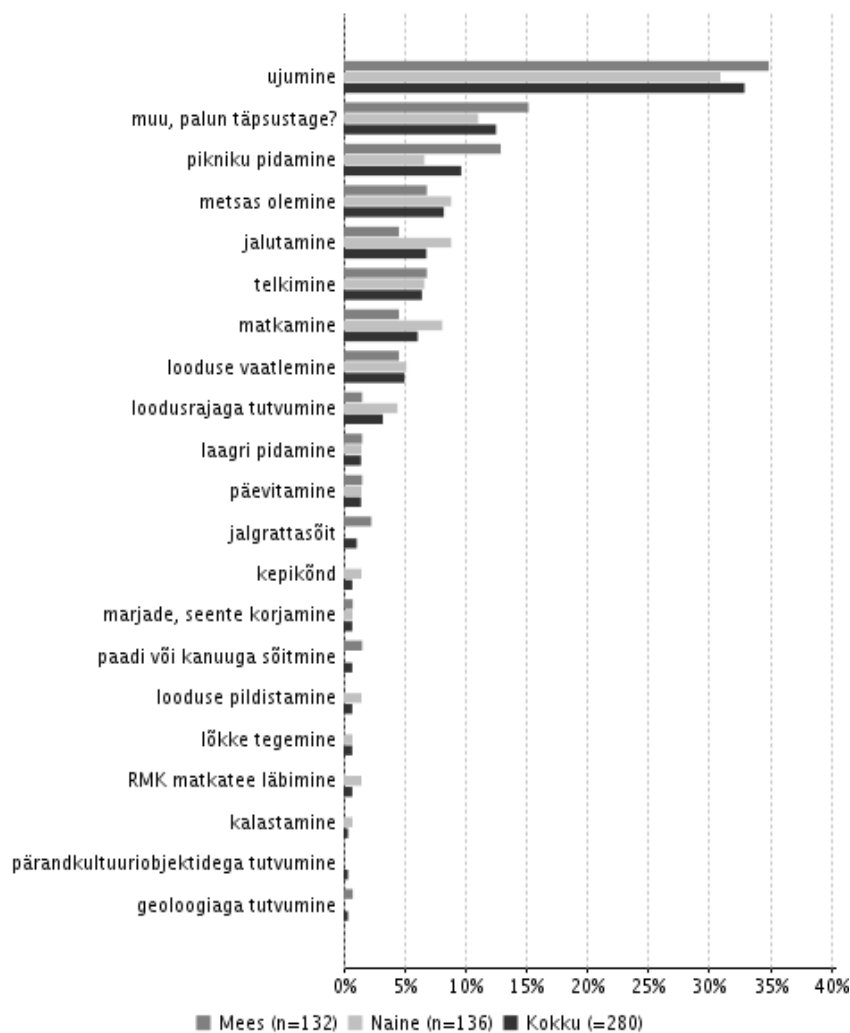
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	184	66
teised sugulased	2	1
sõbrad	78	28
töökaaslased	6	2
klass (Laste/õpilasgrupp)	2	1
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	1	0
pensionäride grupp (Seenioride grupp)	1	0
teised, kes?	3	1
Kokku	277	100

Peipsi põhjaranniku puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 78%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 13%-le ja planeerimata sihtkoht 9%-le vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid ujumine, päevitamine, pikniku pidamine, jalutamine, telkimine, looduse vaatlemine, lõkke tegemine, matkamine, looduse pildistamine, loodusrajaga tutvumine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad ülekaalukalt ujumist, järgnesid pikniku pidamist, metsas olemist, jalutamist, telkimist, matkamist, looduse vaatlemist, loodusrajaga tutvumist jne (Joonis 2). Muude tegevuste all oli enim nimetatud puhkamist.

Joonis 2. Küllastajate kõige olulisem tegevus

Peipsi põhjaranniku puhkeala kõige enam külastatavad objektid olid Kauksi telkimisala (30% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Raadna telkimisala (23%), Kauksi oja loodusrada (18%),

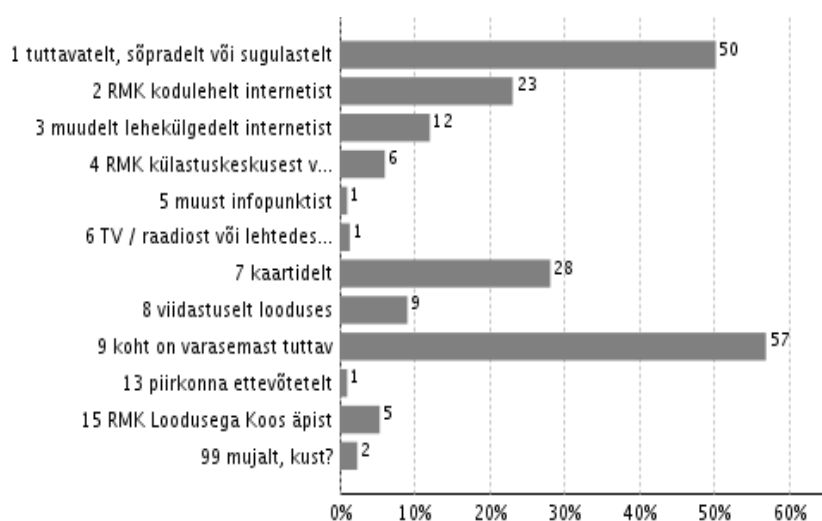
külastuskeskus ja teabepunkt Kauksis (14%), Oru park (13%), Kauksi rannametsa telkimisala (12%), Tudu metsaonn ja loodusrada (8%), Luite matkarada (7%), millele järgnevad teised objektid.

Peipsi põhjaranniku puhkeala külastusest 77% tehakse suvel (juuni-august), 9% kevadel (aprill-mai) ja sügisel (september-november), 6% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 27% kõigist külastajatest ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 3,9 tundi. Ööbijaid oli 73% ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 2,7 ööpäeva (mediaan 2 ööpäev). Ööbijatest 31% veetis alal ühe öö, 35% kaks ööd, 19% kolm ööd, 8% neli ööd ja 5% viis ööd. Ülekaalukalt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka metsaonne ja majutusettevõtteid. Esimest korda Peipsi põhjaranniku puhkealal viibijaid oli 29% külastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (72% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (64%), millele järgnevad sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (12%), jalgsi liikujad (11%), jalgratas (7%), mootorratas (4%) ja liinibuss (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

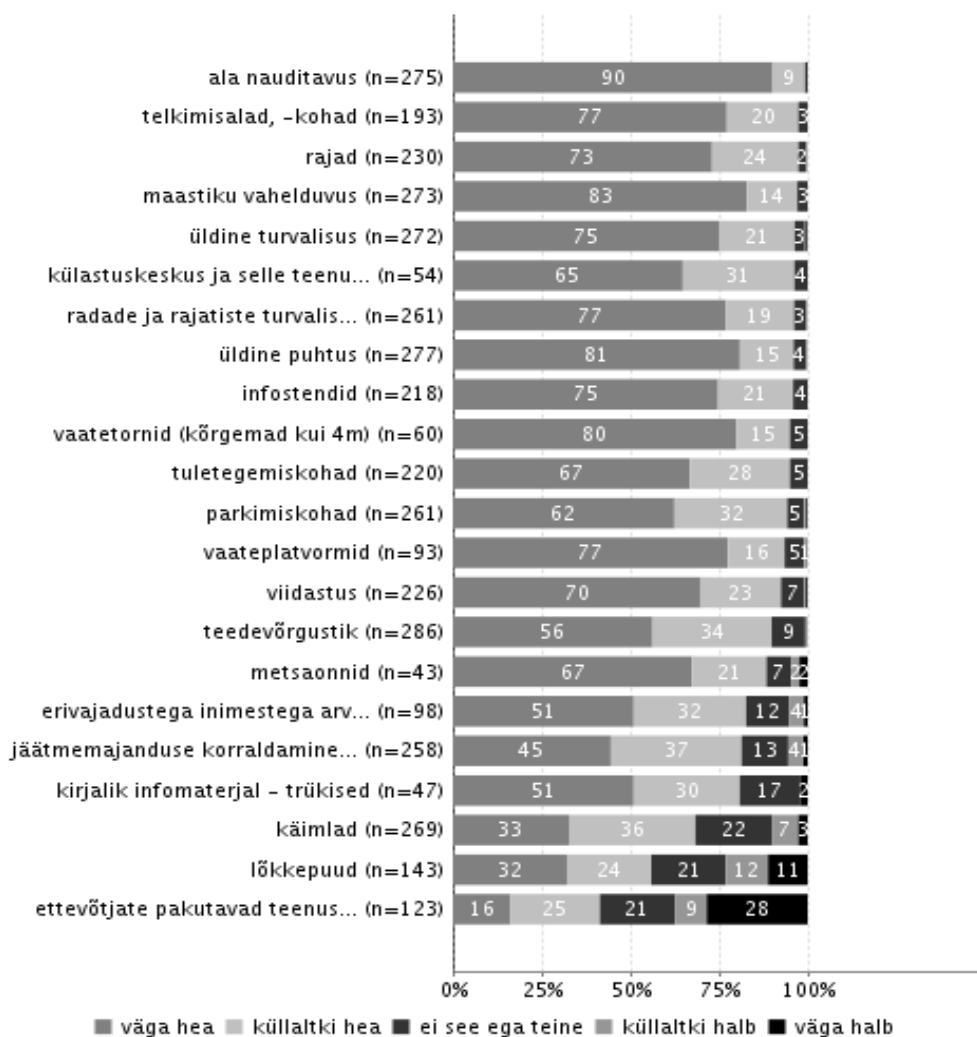

Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha puhkealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 48% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 58,21 eurot külastuskorra kohta (mediaan 30,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest, seejärel ostudele bensiinjaamades, kohvikutes ning restoranides ja majutusele.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, stressi maandamine, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, looduse tunnetamine, viibimine koos oma seltskonnaga, omaette olemine, meeldivad varasemad kogemused jne.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid puhkeala küllastajad telkimisalade ja –kohtade, radade, külustuskeskuse teenuste, infostendide, vaatetornide, tuletægemiskohtade, parkimiskohtade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad ettevõtjate teenustele, lõkkepuudele ja käimlatele (Joonis 4).

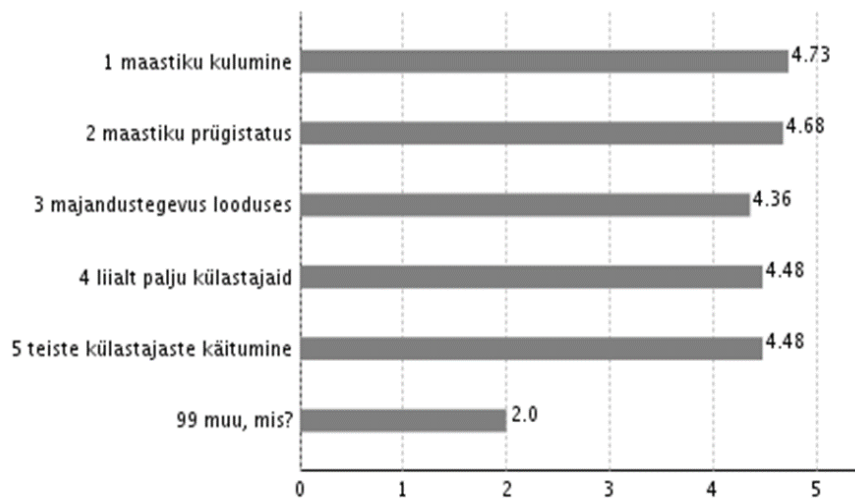

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 97% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad ettevõtjate teenuste hulgale.

Peipsi põhjaranniku puhkeala külustus vastas üldjoontes küllastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati külastajate ja taristuga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid

94% külastajatest tundsid, et tänu Peipsi põhjaranniku puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 120 eurot, mis on võrreldav puhkusepaketi kodumaal.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta. Kõige enam tuntakse puudust spordi- ja harrastusvõimalustest (32% küsitluses osalenutest märkis vajadust), seejärel toitlustusest (24%), kauplustest (19%), majutusest (13%) ja juhendatud retkekorraldusest (6%). Enim nimetatud summad, mida ollakse valmis maksma, oli kõikide teenuse puhul sarnaselt, keskmiselt 20 eurot inimese kohta.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Peipsi põhjaranniku puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,56 (üleriigiline loodusala külastajarahuloluindeks oli 4,45).